

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шури диссертационӣ оид ба диссертатсияи Бобозода Зебо Абдукарим дар мавзуи «Шуури иқтисодӣ ва роҳҳои тақмили он дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон (таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои фалсафа, аз рӯй ихтисоси 6.3.7- Фалсафаи иҷтимоӣ.

1.Маълумоти умумӣ оид ба диссертатсия. Диссертатсияи Бобозода Зебо Абдукарим дар мавзӯи «Шуури иқтисодӣ ва роҳҳои тақмили он дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон (таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 6.3.7 – Фалсафаи иҷтимоӣ таҳия гардидааст. Дар рисола масъалаҳои назариявӣ ва амалии шуури иқтисодӣ ҳамчун унсuri муҳими рушди ҷомеаи муосир мавриди таҳлил қарор гирифтаанд. Муаллиф омилҳои иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии ташаккули шуури иқтисодиро дар шароити Тоҷикистон баррасӣ намудааст. Дар таҳқиқот роҳҳои тақмили шуури иқтисодӣ ва баланд бардоштани фарҳанги иқтисодии аҳоли пешниҳод гардидаанд. Натиҷаҳои рисола барои рушди таҳқиқоти иҷтимоӣ-фалсафӣ ва тақмили сиёсати иҷтимоию иқтисодӣ аҳамияти муайяни илмӣ ва амалӣ доранд.

Диссертатсия аз муқаддима, ду боб, шаш зербоб, хулоса, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот ва рӯйхати адабиёт иборат аст. Дар матни пешниҳодшуда сохтори таҳқиқот ба мақсад, вазифаҳо ва мантиқи омӯзиши иҷтимоӣ-фалсафии масъала мутобиқ мебошад.

2.Мубраи ва аҳамияти мавзуи таҳқиқот. Мавзӯи диссертационии «Шуури иқтисодӣ ва роҳҳои тақмили он дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон (таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ)» ба яке аз масъалаҳои муҳими фалсафаи иҷтимоӣ ва рушди ҷомеаи муосир бахшида шудааст. Дар шароити дигаргуниҳои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ ташаккул ва тақмили шуури иқтисодӣ ҳамчун омили муҳими рушди устувори ҷомеа аҳамияти махсус пайдо мекунад. Муаллиф ҷанбаҳои иҷтимоӣ ва фалсафии ташаккули шуури иқтисодиро таҳлил намуда, омилҳои таъсиргузор ба рушди онро мавриди

баррасӣ қарор додааст. Дар рисола роҳҳои тақмили шуури иқтисодӣ бо дарназардошти воқеияти ҷомеаи Тоҷикистон пешниҳод шудаанд. Аз ин рӯ, мавзӯи таҳқиқот дорои аҳамияти назариявӣ ва амалӣ буда, ба талаботи илми муосир ва ниёзҳои рушди иҷтимоию иқтисодии кишвар ҷавобгӯ мебошад.

3. Мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисос. Диссертатсияи Бобозода Зебо Абдукарим дар мавзӯи «Шуури иқтисодӣ ва роҳҳои тақмили он дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон (таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ)» аз рӯйи муҳтаво ва самти таҳқиқ ба талаботи шиносномаи ихтисоси 6.3.7 – Фалсафаи иҷтимоӣ мутобиқат менамояд. Дар рисола масъалаҳои иҷтимоӣ-фалсафии шуури иқтисодӣ, нақши он дар ташаккули шуури ҷамъиятӣ ва рушди ҷомеаи муосир мавриди таҳлил қарор гирифтаанд. Муаллиф бо истифода аз равишҳои иҷтимоӣ-фалсафӣ омилҳои ташаккул ва тақмили шуури иқтисодиро таҳқиқ намуда, аҳамияти онҳоро барои рушди ҷомеаи Тоҷикистон асоснок кардааст. Мавзӯ, объект, предмет, усулҳои таҳқиқ ва натиҷаҳои илмӣ бадастомада ба доираи масъалаҳои пешбиниамудаи шиносномаи ихтисоси мазкур пурра мувофиқ мебошанд. Аз ин рӯ, метавон хулоса намуд, ки диссертатсия ба талаботи шиносномаи ихтисоси 6.3.7 – Фалсафаи иҷтимоӣ ҷавобгӯ мебошад.

4. Мақсад, вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқот. Мақсади таҳқиқоти диссертатсионӣ омӯзиши ҷанбаҳои иҷтимоӣ-фалсафии шуури иқтисодӣ, муайян намудани нақши он дар рушди ҷомеаи муосири Тоҷикистон ва асоснок намудани роҳҳои тақмили он мебошад. Барои ноил гардидан ба ин мақсад як қатор вазифаҳои илмӣ, аз ҷумла таҳлили асосҳои назариявии шуури иқтисодӣ, муайян намудани омилҳои ташаккули он ва арзёбии вазъи кунунии шуури иқтисодӣ дар ҷомеаи Тоҷикистон муайян шудаанд. Объекти таҳқиқот шуури иқтисодӣ ҳамчун падидаи иҷтимоӣ ва ҷузъи муҳими шуури ҷамъиятӣ мебошад. Предмети таҳқиқот хусусиятҳо, қонуниятҳо ва роҳҳои тақмили шуури иқтисодӣ дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон аз ҷиҳати иҷтимоӣ-фалсафӣ ба ҳисоб меравад. Мақсад, вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқот бо мавзӯи диссертатсия ҳамоҳанг

буда, барои ноил шудан ба натиҷаҳои илмӣ пешбинишуда заминаи заруриро фароҳам меоранд.

5. Асосҳои назариявӣ ва методологии таҳқиқот. Асосҳои назариявӣ таҳқиқот ба осори олимони ватанӣ ва хориҷӣ оид ба масъалаҳои фалсафаи иҷтимоӣ, шуури ҷамъиятӣ, шуури иқтисодӣ ва рушди ҷомеа таъҷибмезанд. Заминаи методологии таҳқиқот бар истифодаи усулҳои таҳлил ва таркиб, муқоисавӣ, таърихӣ, мантиқӣ, системавӣ ва иҷтимоӣ-фалсафӣ асос ёфтааст. Ин усулҳо барои ошкор намудани моҳият, қонуниятҳои ташаккул ва омилҳои таъсиргузор ба шуури иқтисодӣ имконият фароҳам овардаанд. Ҳамзамон, дар раёанди таҳқиқ санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар маҷмаиҳои илмӣ марбут ба мавзӯи мавриди истифода қарор гирифтаанд. Асосҳои назариявӣ ва методологии интихобшуда ба ҳалли мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот мутобиқ буда, эътимоднокии натиҷаҳои илмӣ ба дастомадаро таъмин менамоянд.

6.Навгониҳои илмӣ ва натиҷаҳои асосии таҳқиқот.Навгониҳои илмӣ диссертатсия дар таҳлили иҷтимоӣ-фалсафии шуури иқтисодӣ ва муайян намудани хусусиятҳои ташаккул ва рушди он дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон ифода меёбад. Муаллиф омилҳои асосии таъсиргузор ба ташаккули шуури иқтисодӣ ва нақши онро дар рушди иҷтимоӣю иқтисодии ҷомеа аз ҷиҳати илмӣ асоснок намудааст. Дар таҳқиқот роҳҳо ва механизмҳои тақмили шуури иқтисодӣ бо дарназардошти воқеияти ҷомеаи Тоҷикистон пешниҳод гардидаанд. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дорои арзиши назариявӣ ва амалӣ буда, метавонанд дар таҳияи барномаҳои давлатӣ, тақмили сиёсати иҷтимоӣю иқтисодӣ ва рушди таҳқиқоти минбаъдаи фалсафаи иҷтимоӣ истифода шаванд. Дар маҷмӯъ, натиҷаҳои илмӣ ба дастомада барои ғанӣ гардонидани таҳқиқоти соҳаи фалсафаи иҷтимоӣ ва баланд бардоштани фарҳанги иқтисодии ҷомеа аҳамияти муҳим доранд.

7.Аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот. Аҳамияти назариявӣ таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки натиҷаҳои он тасаввуроти илмиро оид ба моҳият, сохтор ва хусусиятҳои шуури иқтисодӣ ҳамчун

падидаи иҷтимоӣ-фалсафӣ такмил мебахшанд. Дар рисола ҷанбаҳои назариявии ташаккул ва рушди шуури иқтисодӣ дар шароити ҷомеаи муосири Тоҷикистон мавриди таҳлил қарор гирифта, хулосаҳои илмӣ муаллиф метавонанд барои рушди минбаъдаи таҳқиқоти соҳаи фалсафаи иҷтимоӣ истифода шаванд. Аҳамияти амалии таҳқиқот дар имконияти истифодаи натиҷаҳои он ҳангоми таҳияи барномаҳои давлатӣ, такмили сиёсати иҷтимоӣю иқтисодӣ, баланд бардоштани фарҳанги иқтисодии аҳоли ва омода намудани маводи таълимӣ барои муассисаҳои таҳсилоти олӣ ифода меёбад. Инчунин, пешниҳодҳо ва тавсияҳои илмӣ муаллиф метавонанд дар фаъолияти мақомоти давлатӣ ва дигар сохторҳои марбут ба рушди иҷтимоӣю иқтисодӣ мавриди истифода қарор гиранд. Аз ин лиҳоз, таҳқиқот дорои аҳамияти назариявӣ ва амалии муҳим мебошад.

8.Дарачаи асоснокӣ ва эътимоднокии натиҷаҳо. Дарачаи асоснокӣ ва эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот бо истифодаи заминаҳои муътамади назариявӣ, осори олимони ватанӣ ва хориҷӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар манбаъҳои илмӣ марбут ба мавзӯ таъмин гардидааст. Дар чараёни таҳқиқ усулҳои маъмули илмӣ, аз ҷумла таҳлил, таркиб, муқоиса, усули таърихӣ, мантиқӣ ва системавӣ ба таври мақсаднок истифода шудаанд. Хулосаҳо ва натиҷаҳои илмӣ диссертатсия дар асоси таҳлили ҳамаҷонибаи маводи назариявӣ ва воқеияти иҷтимоӣю иқтисодии ҷомеаи муосири Тоҷикистон ба даст омадаанд. Муқаррароти асосии таҳқиқот бо натиҷаҳои таҳқиқоти олимони соҳа муқоиса гардида, аз ҷиҳати илмӣ асоснок шудаанд. Аз ин рӯ, натиҷаҳои диссертатсия бо дараҷаи баланди асоснокӣ ва эътимоднокӣ фарқ намуда, метавонанд ҳамчун заминаи илмӣ барои таҳқиқоти минбаъда ва истифодаи амалӣ хизмат намоёнд.

9.Интишорот ва тасвиби натиҷаҳои диссертатсия.Натиҷаҳои асосии диссертатсия дар мақолаҳои илмӣ муаллиф, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи ҷумҳуриявӣ ва дигар нашрияҳои илмӣ ба таъб расидаанд, инъикос ёфтаанд. Муқаррароти асосӣ ва хулосаҳои таҳқиқот дар конференсияҳои илмӣ-назариявӣ ва илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ ва

байналмилалӣ мавриди муҳокима ва тасвиб қарор гирифтаанд. Интишороти илмии муаллиф мазмун ва натиҷаҳои асосии диссертатсияро фаро гирифта, ба талаботи муқарраргардидаи корҳои илмӣ ҷавобгӯ мебошанд. Натиҷаҳои таҳқиқот инчунин дар раванди таълим ва фаъолияти илмӣ-амалӣ истифода шудаанд. Аз ин лиҳоз, натиҷаҳои диссертатсия аз озмоиши илмӣ гузашта, мавриди тасвиби ҷомеаи илмӣ қарор гирифтаанд.

10. Мутобиқати автореферат ба мазмуни диссертатсия.

Автореферати диссертатсия мазмун ва мухтавои асосии таҳқиқоти илмиро пурра ва мунтазам инъикос менамояд. Дар он масъалаҳои асосии назариявӣ ва методологии шуури иқтисодӣ, натиҷаҳои муҳими илмӣ, хулосаҳо ва тавсияҳои муаллиф мухтасар ва дақиқ оварда шудаанд. Ҳамаи бобҳо ва қисматҳои муҳими диссертатсия дар автореферат ба таври маҷмӯӣ инъикос гардида, мантиқи умумии таҳқиқот нигоҳ дошта шудааст. Инчунин, наwgонии илмӣ, аҳаммияти назариявӣ ва амалии натиҷаҳо бо мазмуни диссертатсия мувофиқат доранд. Аз ин рӯ, метавон гуфт, ки автореферат ба мазмуни диссертатсия пурра мутобиқат намуда, онро дуруст ва объективона инъикос мекунад.

11. Эродҳо ва тавсияҳои таҳрирӣ. Ҳангоми баррасии диссертатсия баъзе норасоииҳои услубӣ ва таҳрирӣ мушоҳида мегарданд, ки ислоҳи онҳо ба беҳтар шудани сифати кори илмӣ мусоидат мекунад. Пеш аз ҳама, дар баъзе мавридҳо такрори зиёди ибораҳо ва истифодаи ҷумлаҳои дароз мантиқи баёнро каме душвор гардонидаст, ки кӯтоҳ ва равшан намудани онҳо мувофиқи мақсад мебошад. Инчунин, дар як қатор ҷойҳо истифодаи истилоҳоти илмӣ метавонад дақиқтар ва мувофиқтар бо адабиёти муосир гардонида шавад. Баъзе қисматҳо ба таҳрири услубӣ ниёз доранд, то пайдарҳамии мантиқии матн боз ҳам мустаҳкам гардад. Бо вучуди ин, диссертатсия дар маҷмӯъ дорои сатҳи хуби илмӣ буда, ислоҳи эродҳои зикршуда ба баланд шудани сифати он мусоидат менамояд. Аз ин рӯ, тавсия дода мешавад, ки пеш аз нашр таҳрири ниҳоии забонӣ ва услубӣ анҷом дода шавад.

12. Хулосаи умумӣ. Дар маҷмӯъ, диссертатсияи Бобозода Зебо Абдукарим дар мавзӯи «Шуури иқтисодӣ ва роҳҳои тақмили он дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон (таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ)» кори илмӣ анҷомёфта ва дорои аҳамияти назариявӣ ва амалӣ муайян мебошад. Дар таҳқиқот масъалаҳои марбут ба моҳият, сохтор ва хусусиятҳои шуури иқтисодӣ дар шароити ҷомеаи муосир мавриди таҳлил қарор гирифта, омилҳои асосии ташаккул ва рушди он муайян карда шудаанд. Муаллиф инчунин роҳҳои тақмили шуури иқтисодиро дар асоси таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ пешниҳод намудааст. Натиҷаҳои бадастомада метавонанд дар тақмили сиёсати иҷтимоию иқтисодӣ, баланд бардоштани фарҳанги иқтисодии аҳоли ва рушди таҳқиқоти минбаъда истифода шаванд. Бо дарназардошти сатҳи таҳқиқ, мазмуни илмӣ ва натиҷаҳои бадастомада, диссертатсия ба талаботи корҳои илмӣ ҷавобгӯ арзёбӣ мегардад.

ҚАРОР ҚАРД:

1. Диссертатсияи Бобозода Зебо Абдукарим дар мавзӯи «Шуури иқтисодӣ ва роҳҳои тақмили он дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон (таҳлили иҷтимоӣ- фалсафӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои фалсафа, аз рӯй ихтисоси 6.3.7- Фалсафаи иҷтимоӣ ба ҳимоя қабул карда шавад.

2. Комиссияи эксперти муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ-таҳқиқонашон ба ихтисоси 6.3.7- Фалсафаи иҷтимоӣ мувофиқатдоранд, ба ҳайси муқарризони расмӣ пешниҳод менамояд:

- Муминзода Аҳмад Исмат –доктори илмҳои фалсафа, и.в. профессори кафедраи таърихи фалсафа ва фалсафаи иҷтимоӣ факултети фалсафаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон;
- Ҳодибоев Фаридун Абдуалиевич номзади илмҳои фалсафа, –сардори маркази иттилоот ва таълили Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров.

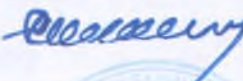
3. Ба ҳайси муассисаи пешбар Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино пешниҳод карда шавад.

4. Ба ҷойгир намудани эълон оид ба ҳимояи диссертатсия, матни диссертатсия ва автореферат дар сомонаи расмӣ муассиса ва сомонаи Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5. Ба ҷопи автореферати диссертатсия дар ҳаҷми 100 нусха ва ирсоли он ба суроғаҳои ҳатмӣ ва дахлдор тибқи тартиби муқарраргардида иҷозат дода шавад.

6. Хулосаи мазкур барои баррасӣ ба ҷаласаи Шурои диссертатсионӣ 6D.KOA-089 пешниҳод карда шавад.

Райси комиссия экспертӣ:

доктори илмҳои фалсафа, профессор Саид Н.С.

Аъзоёни комиссия:

доктори илмҳои сотсиологӣ, профессор Шоисматуллоев Ш.

доктори илмҳои фалсафа, профессор Маҳмадҷонова М.Т